

Motion till riksdagen 2007/08:Sf21

**av Gunvor G Ericson m.fl. (mp)
med anledning av prop. 2007/08:94**

Åtgärder mot missbruk av tillfällig föräldrapenning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2007/08:94.

Motivering

Miljöpartiet de gröna yrkar avslag på propositionens förslag angående åtgärder mot missbruk av tillfällig föräldrapenning.

Fel åtgärd

Under de senaste åren har det varit en stor debatt kring det misstänkta fusket med tillfällig föräldrapenning. Föräldrar misstänks begära ersättning för vård av sjukt barn trots att barnet samtidigt var i förskolan eller i skolan.

Olika summor för vad det här fuskandet kostar har florerat och upprörda röster har – med rätta – höjts över detta beteende. Nu kommer regeringen med ett förslag för att få bort fuskandet.

Flera remissinstanser är kritiska till förslaget utifrån olika perspektiv. Flera remissinstanser såsom Försäkringskassan, Delegationen för åtgärder mot felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen (FUT) och Lärarförbundet menar att kontrollen bör ske via arbetsgivaren i stället för förskolan eller skolan. Andra remissinstanser lyfter fram frågan om sekretess och den personliga integriteten som problem som återstår att lösa och som borde ha varit klargjorda innan propositionen lämnades. Andra pekar på problemet med att administrationen kommer att öka.

Vad det gäller kostnaderna och omfattningen av problemet hänvisar regeringen i propositionen till två rapporter. Enligt en beräkning från Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (Ifau) skulle fusket inom föräldrapen-

Fel! Okänt namn på

ningen uppgå till 650 miljoner kronor årligen, vilket skulle innebära att 22,5 % av utbetalningarna är ett överutnyttjande. Enligt siffror från en annan rapport från Försäkringskassan till Socialdepartementet har en kontroll gjorts, det under hösten 2005, av ärenden med tillfällig föräldrapenning avseende beslut mellan maj 2004 och april 2005. En skattnings från resultatet i denna undersökning visar att ca 216 miljoner kronor betalades ut på felaktiga grunder under år 2005. Det skulle innebära att 16 % av föräldrarna fått felaktiga utbetalningar.

Viktigt att notera i sammanhanget är också att alla felaktiga utbetalningar inte handlar om fusk, utan det finns även exempel på att föräldrar har fyllt i blanketterna fel eller gjort andra misstag.

Miljöpartiet menar självklart att det inte är acceptabelt med fusk och oriktigt och oärligt uppgiftslämnande. Men att införa en kontroll på förskolorna och skolorna är en förhastad åtgärd. Det är inte klarlagt hur stort det s.k. fusket verkligen är vad det gäller tillfällig föräldrapenning då de olika kostnaderna är svåra att jämföra med varandra; det bör sedan ställas mot vad administrationen bör kosta för att kontrollera detta. Problemet med det s.k. fuskandet med tillfällig föräldrapenning löser man inte på ett bra sätt genom att kräva intyg från förskola och skola för att kontrollera föräldrarnas uttag av tillfällig föräldrapenning.

Försäkringskassan lämnade, i november 2006, på uppdrag av regeringen förslag på två modeller. Den ena modellen innebär att en förälder åläggs att i samband med sin ansökan om tillfällig föräldrapenning själv styrka såväl sin frånvaro på jobbet som barnets frånvaro från förskolan eller skolan. Den andra modellen innebär att arbetsgivare åläggs en skyldighet att rapportera den anställdes frånvaro till Försäkringskassan. Försäkringskassan ska därmed också kontrollera att barnet varit frånvarande i förskolan eller skolan. Försäkringskassan förordar inte någon av modellerna.

Vi saknar dessutom ett barnperspektiv i propositionen. Vi ser att det finns en klar risk att relationen mellan personalen och föräldrarna kan bli lidande. En relation som bygger på tilltro och förtroende. Pondera att en förälder "fuskar" med VAB-dagarna och att förskolan vägrar att lämna intyg: Risken finns att det kommer att påverka relationen mellan dels föräldrarna och förskolan, dels barnet och förskolan negativt. Om de vuxna väljer att begå både olagliga och omoraliska handlingar bör detta, menar vi, inte påverka barnen och deras värld. Vi menar att kontrollen av de vuxna bör skötas av Försäkringskassan och arbetsgivaren utan att blanda in barnen och deras verksamhet.

Försäkringskassans lämnade, i december 2007, på regeringens förfrågan, svar angående en promemoria, "Uppdrag att föreslå åtgärder för att minska förekomsten av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott". Där avstyrktes det förslag om intygsskyldighet från förskola eller skola som redovisades i promemorian. Anledningen till det är att Försäkringskassans underlag, erfarenheter och bedömning pekar mot att förslaget skapar nästan lika stora ökningar av de administrativa kostnaderna som minskningar av försäkringsutgifterna. I remissvaret skriver Försäkringskassan att de återigen vill föra fram att regeringen bör pröva möjligheten till obligatorisk arbetsgivaranmälan, då detta bedöms vara en mer effektiv metod för att minska bidragsbrott.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet menar att regeringens förslag angående åtgärder mot missbruk av tillfällig föräldrapenning är ett ofärdigt och ogenomtänkt förslag utan barnperspektiv.

Stockholm den 2 april 2008

Gunvor G Ericson (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Jan Lindholm (mp)